

Emne nr. 91

VERN MOT FROST

Vi vil undersøke de metoder som de anvendte i gamle dager og de måter som brukes nå for å beskytte korn, poteter og andre planter mot nattefrost.

1. Hvilke tegn kjente man som varslet nattefrost?
2. Kjenner De ordet "jernnetter" og hva betyr det i Deres bygd,
  - a) en natt (dato ?) i slutten av august, eller
  - b) tiden da frosten er farligst for kornet (hvilken dato i Deres bygd)?
3. Hva gjorde man når man ventet nattefrost, tente man bål eller røykmile for at røyken skulle legge seg over plantene (hva slags)?
4. Hvordan var bålene (størrelse og hva slags brensel), eller hvordan ble røykmilen laget?
5. Er det forskjell på røyken etter forskjellig brensel, slik at en røyksort er lettere enn en annen og spredes fortere?
6. Når på kvelden ble bålene tent?
7. Hvordan legges bålene eller milene i forhold til plantefeltens terreng?
8. Hvor stort område dekkes med røyk
  - a) med ett bål,
  - b) med en mile?

9. Var det vakt ved bålene?
10. Hadde man noen mening om eller merke på hvor sterk nattefrosten ville bli?
11. Visste man under hvilke omstendigheter røyking ville gjøre gagn og om andre forhold som ville bevirke at røyking var nytteløs (vinddrag, for sterk frost)?
12. Hadde man i eldre tider organisert frostvern i bygda, eller måtte hver passe sitt?
13. Dersom man hadde organisert frostvern, arbeidet folk da sammen med å lage og passe bål eller mile og
  - a) hvem utførte arbeidet og
  - b) hvordan ble det varslet (for eksempel før telefonen kom i bruk)?
14. Bruker man ennå bål eller røykmile, eller anvender man nye metoder til å utvikle røyk?
15. Hvordan får man greie på nye metoder (for eksempel foredrag av reisende konsulenter, foredrag i radio, tidsskrifter osv.)?
16. Husker man at folk omkring århundreskiftet ofte anså røyking mot nattefrost som gammel fordom eller overtro?
17. Fans det andre måter å beskytte korn, poteter og andre planter mot nattefrost enn røyking (for eksempel at to personer gikk over en åker slepende et groft rep mellom seg)?
18. Hva slags middel foruten røyking mot skader av nattefrost kjenner og bruker man idag?